

Ældre @ Sagen

VELKOMMEN TIL:

Distriktstemadag for ældre- og sundhedspolitiske
frivillige i D10

15. Maj 2024
i Campus

Program

10.00-10.10 VELKOMST, PRÆSENTATIONSRUNDE OG SANG

10.10-10.30 Rammen for det lokale indflydelsesarbejde 2024 v. foreningskons. Lise Høst

10.30-11.10 Ensomhed – den nationale handlingsplan og lokale aktiviteter v/Ida Bay,
Folkebevægelsen mod ensomhed

11.10-11.45 Aktuelle emner i det landspolitiske arbejde med robotstøvsugere som case
v/Dorthe Bjerremand Erichsen, afdeling for Samfundsanalyse

11.45-12.30 Frokost

12.30-13.00 Kommunale nøgletal og data v. Tina Hosbond

13.00-14.00 Fælles indsats om flere plejehjemspladser v. Steen Kabel.

14.00-14.15 Kaffepause

14.15-14.50 Gruppedrøftelser

14.50-15.00 Opsamling og tak for i dag.

ÆLDREPOLITISK TEMADAG DEN 15. MAJ 2024

Rammen for det lokale ældrepolitiske indflydelsesarbejde og strategiens tre skub – 2023-2027

Distrikt 10
Campus

Lokalafdelingernes opgaver

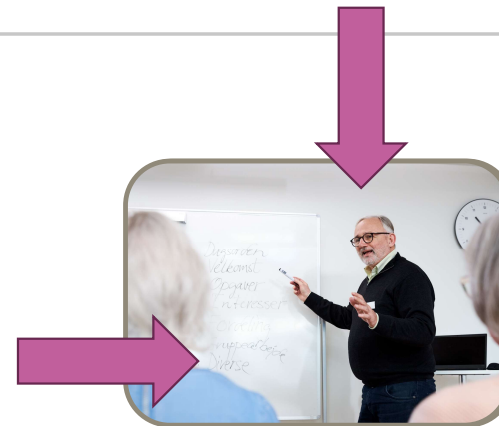
VEDTÆGTEN §8.2

Sociale aktiviteter, fx besøgsven, telefonven, spiseven, hjælpende hånd og børnehave/skoleven

Medlemsaktiviteter og arrangementer, fx foredrag, rejser, motion, ture i naturen i godt selskab

Organisationsarbejde og lokal ældre- og sundhedspolitisk indsats

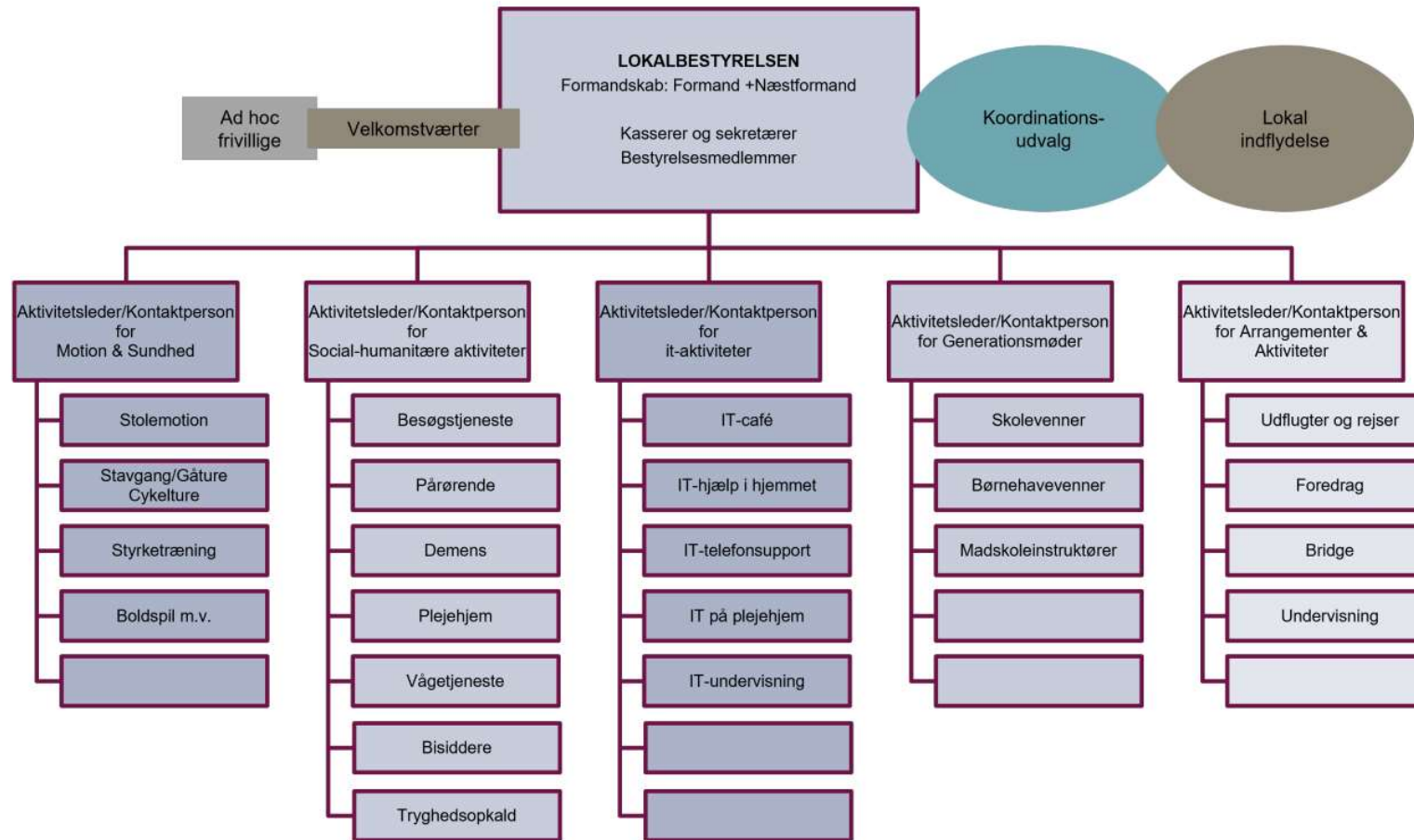

At fremme frivilliges trivsel

Pressekontakt og kommunikation

Inspiration til organisering

Forretningsorden

- **en samling af aftaler**, som lokalbestyrelsen indgår og som handler om, hvordan lokalbestyrelsen vil samarbejde og træffe beslutninger.
- **et supplement til Ældre Sagens vedtægter**, og kan ikke være i strid med Ældre Sagens vedtægter, Ældre Sagens etiske retningslinjer og Ældre Sagens retningslinjer vedrørende anvendelse af Ældre Sagens navn, logo og designlinje.
- Alle lokalbestyrelser, distrikter og koordinationsudvalg anbefales ved mødet, **umiddelbart efter årsmødet**, at udarbejde deres egen forretningsorden.

Ældrepolitiske mærkesager

Et godt liv hele livet—også når vi får brug for hjælp - Vi arbejder for bedre vilkår for:

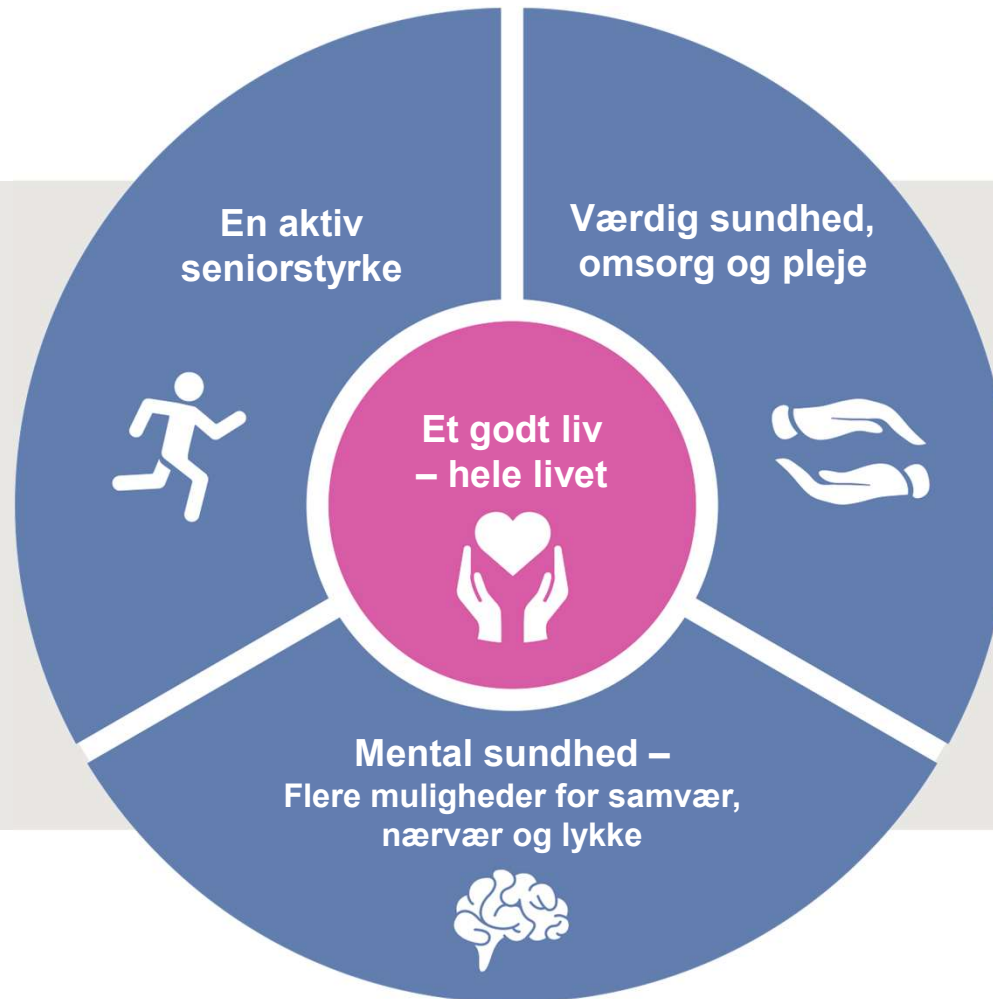
- Mennesker med demens
- Pårørende både til mennesker med demens og andre sygdomsramte i familien eller omgangskredsen
- En værdig hjemmepleje
- En god og relevant praktisk hjælp i hjemmet
- Gode forhold på plejecentrene – og andre bomuligheder
- Et sundhedsvæsen med sammenhængende patientforløb også ved udskrivning til eget hjem, hvor kommunen tager over
- Kampen for at få hævet pensionen så den følger aftaler på lønområdet
- Aktuelle fokusområder: plejehjemspladser nok, akut/midlertidige pladser

Styrkelse af det lokale indflydelsesarbejde

- Øge interessen for det ældre- og sundhedspolitiske arbejde i lokalafdelinger og koordinationsudvalg
- Udvikle en større organisatorisk sammenhæng mellem lokalafdelinger, koordinationsudvalg og distrikter
- Skabe fælles retning for det lokale ældre- og sundhedspolitiske arbejde
- Samarbejdsorienteret eller mere kritisk og aktivistisk i det lokale indflydelsesarbejde
- Rekruttering af interesserede frivillige til den øgede indsats
- Øget konsulentstøtte til udviklingen på landsplan

Strategi 2023 - 2027

Tre områder, hvor Ældre Sagen skal **skubbe** på for at forbedre hverdagen for ældre og seniorer

Strategi 2023-2027

Strategifilm

Strategi 2023-2027

ÆLDREPOLITISK TEMADAG DEN 15. MAJ 2024

Ensomhed – den nationale handlingsplan og brobygning

Ida Bay
Konsulent i
Folkebevægelsen mod ensomhed

OPLÆG TIL FRIVILLIGAFDELINGEN

Velfærdsteknologi og robotstøvsuger

Dorthe Bjerremand Erichsen
Jurist/Seniorkonsulent

Hvad er velfærdsteknologi ?

En definition:

Teknologiske hjælpemidler eller andre løsninger, der anvendes i den kommunale ældrepleje (hjemmehjælp og plejehjem).

Velfærdsteknologien er tiltænkt svækkede ældre, der fx er berettiget til at modtage hjemmehjælp og/eller hjælpemidler fra kommunen.

Velfærdsteknologien anvendes i den ældres eget hjem eller på plejehjem

Velfærdsteknologien kan være hjælpemidler, som udleveres af kommunen for at den ældre kan klare sig selv, eller det kan være tekniske løsninger, som hjælper plejepersonalet med at udføre deres arbejde.

Eksempler:

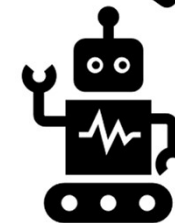
Skærmløsninger

Apps til genoptræning

Medicinrobotter

Hjælpemidler

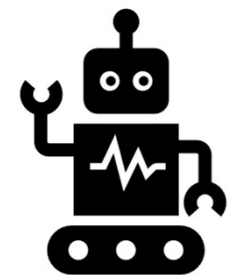
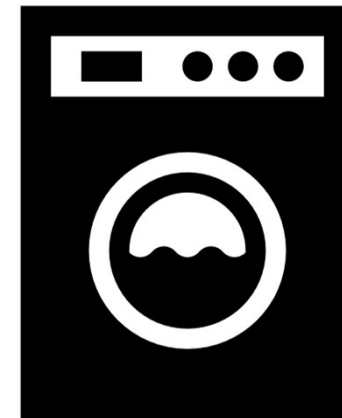

Vi omgiver os med teknologi i hjemmet

Almindelige genstande i et hjem:

- Møbler
- Husholdningsapparater
- Genstande som det er almindeligt at have i sit hjem.

Er det velfærdsteknologi?

Robotstøvsugere og - gulvvaskere

ER DET VELFÆRDSTEKNOLOGI?

I 2016 (32-16) traf Ankestyrelsen afgørelse om at en **robotstøvsuger** er sædvanligt indbo.

I 2022 (36-22) besluttede Ankestyrelsen at også en **robotgulvvasker** er sædvanligt indbo.

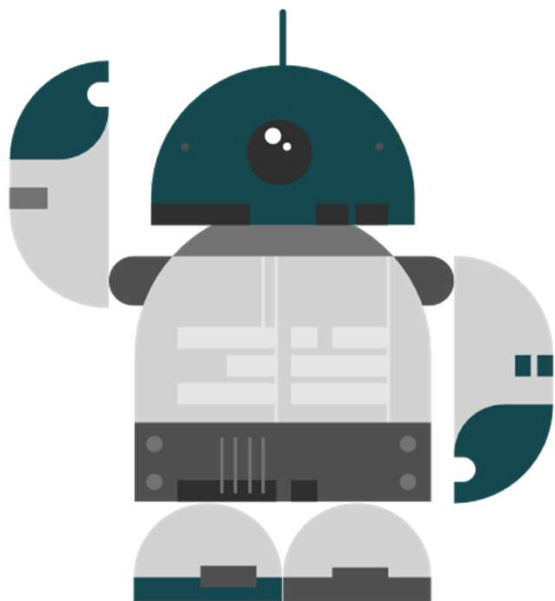
Sædvanligt indbo er alle de genstande der er i en almindelig husholdning. Som fx borde og stole, kaffemaskiner og håndmixere, tallerkner og glas og altså også en robotstøvsuger!

Der kan ikke ydes tilskud til disse apparater!

Robotstøvsuger indføres i kommunerne

HVAD SKAL KOMMUNEN?

Konkret og individuel vurdering.

Kan pågældende betjene en robotstøvsuger?

Hvis man ikke kan betjene en robotstøvsuger

- kommunen har pligt til at fravige sit serviceniveau og give hjælp til støvsugning.
- Det må gerne være en hjælp hvor robotstøvsugeren betjenes af hjemmehjælperen.

Ved afslag på hjælp til støvsugning med begrundelse om at man må klare sig med en robotstøvsuger

- pligt til at træffe en afgørelse med klagemulighed.

Velfærdsteknologi og rettigheder

MEDBRAGT TIL MØDE MED ÆLDREMINISTEREN

- Selvbestemmelsen skal vægtes højt. Velfærdsteknologi skal være valgfrit og tage udgangspunkt i den enkeltes ønsker.
- Velfærdsteknologi og skal altid være gratis. Det gælder også for robotstøvsugere.
- Den enkelte ældre skal have ret til hjælp og instruktion i brug af velfærdsteknologi.
- Ældre skal ikke være prøvekaniner. Teknologien skal være velafprøvet og data skal kontrolleres.
- Teknologi må ikke skabe ensomhed ved at erstatte faglighed og menneskelighed.

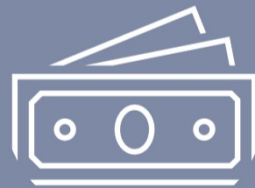

Ældrereform og velfærdsteknologi

DET HAR ÆLDRE SAGEN PÅVIRKET

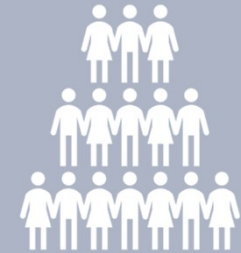
Udarbejdelse af en national strategi for udbredelse af velfærdsteknologi i ældreplejen

Der afsættes 39 mio. kr. fra 2024-2027 til strategien

Ældre Sagen vil sidde med i det tilhørende partnerskab

Ældre Sagens frivillige vil hjælpe og understøtte borgernes anvendelse af velfærdsteknologi. Der afsættes 1. mio. årligt

Ældrereform og robotstøvsuger

CHRISTIANSBORG HAR (MÅSKE) LYTTET TIL ÆLDRE SAGEN

Det står i ældrereformen:

- "Kommunerne vil ikke kunne pålægge de frivillige at introducere ældre borgere for velfærdsteknologi."
- "Der vil i forbindelse med udarbejdelse af den nye ældrelov blive indført en hjemmel, som kommunerne kan vælge at gøre brug af, hvis de ønsker at indkøbe og tildele robotstøvsugere til ældre, der som led i et tildelt pleje- og omsorgsforløb kan have behov herfor."

Er hjælp til rengøring nu afskaffet?

Kan der gøres noget?

HVAD GØR VI LOKALT?

Hvis vi hører om kommuner, der pålægger anskaffelse af robotstøvsuger og/eller robotgulvvasker kan vi udtale at:

- Kommunen skal sikre sig at pågældende kan betjene en robotgulvvasker, dvs fylde vand og sæbe samt skifte klude på gulvvaskeren ligesom kommunen skal sikre sig, at man kan flytte gulvvaskeren til andre rum.
- Hvis pågældende ikke kan det, skal kommunen sikre sig den nødvendige og tilstrækkelige hjælp. Det betyder, at kommunen skal afvige sit serviceniveau og give eksempelvis hjælp til at støvsuge med robotstøvsugeren.
- En robotstøvsuger koster 1000-3000 kr. og en robotgulvvasker koster 5000-10.000 kr. det er samlet set en meget stor udgift for den enkelte ældre.
- Alle kan klage over en kommunal afgørelse. Vi opfordrer til at klage!

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN

Ældre Sagen

Frokost og strækkeben pause

ÆLDREPOLITISK TEMADAG DEN 15. MAJ 2024

Kommunale data og nøgletal

Tina Hosbond
Ældrepolitisk konsulent

Kommunale data og nøgletal – kilder til viden

Kilder:

[Artikelside \(aeldresagen.dk\)](http://aeldresagen.dk)

[Tal og fakta om København Kommune - KommuneGuiden \(kommuneguiden2.dk\)](http://kommuneguiden2.dk)

KÆLD – pt. under opgradering.

Eksemplet fra Hørsholm

Kommunale data – status i udviklingsarbejdet. Sekretariatet udvikler kommunale datapakker til alle lokalafdelinger, med lokale nøgletal. Der afholdes workshop med frivillige tre steder i landet i maj og juni måned, med henblik på at få input til datapakken.

Budgetterede nettodriftsudgifter på ældreområdet i Hørsholm Kommune og landsgennemsnit 2018-2024

HØRS HOLM KOMMUNE							
Udgifter i alt, mio. kr. (2024-priser)							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
5.30.26 Hjemmehjælp til ældre omfattet af frit valg af leverandør	86,6	79,7	66,6	72,5	80,6	79,3	95,3
5.30.27 Pleje og omsorg mv. af primært ældre undtaget frit valg af leverandør	148,3	163,3	174,2	175,1	175,4	185,7	171,3
5.30.28 Hjemmesygepleje	18,6	17,7	16,9	13,4	14,3	14,3	14,3
5.30.29 Forebyggende indsats samt aflastningstilbud målrettet mod primært ældre	26,2	23,2	21,1	20,0	20,2	20,0	18,3
5.30.31 Hjælpe midler, forbrugsgoder, boligindretning og befording til ældre	20,3	20,2	20,0	17,0	17,0	16,7	15,9
5.30.36 Plejevederlag og hjælp til sygeartikler o.lign. ved pasning af døende i eget hjem	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8
I alt	301,0	305,0	299,6	298,9	308,4	316,9	315,8
Udgifter pr. 80+ årig, kr. (2024-priser)							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
5.30.26 Hjemmehjælp til ældre omfattet af frit valg af leverandør	46.325	41.382	33.306	34.633	37.595	35.723	40.039
5.30.27 Pleje og omsorg mv. af primært ældre undtaget frit valg af leverandør	79.316	84.748	87.035	83.640	81.812	83.666	72.002
5.30.28 Hjemmesygepleje	9.950	9.196	8.452	6.393	6.693	6.427	5.997
5.30.29 Forebyggende indsats samt aflastningstilbud målrettet mod primært ældre	14.030	12.033	10.529	9.566	9.432	9.029	7.673
5.30.31 Hjælpe midler, forbrugsgoder, boligindretning og befording til ældre	10.852	10.467	9.973	8.110	7.952	7.542	6.698
5.30.36 Plejevederlag og hjælp til sygeartikler o.lign. ved pasning af døende i eget hjem	466	444	426	403	381	359	328
I alt	160.940	158.270	149.722	142.746	143.865	142.746	132.736

ÆLDREPOLITISK TEMADAG DEN 15. MAJ 2024

Fælles indsats om flere plejehjemspladser

Steen Kabel
Ældrepolitisk konsulent

Nødvendigt opråb

Altinget.dk, 13. november 2023

Debat

Ældre Sagen: Antallet af plejeboliger har nået kritisk lavt niveau

Ældre borgeres retssikkerhed er udfordret, når de individuelle behov for en plejebolig tilsidesættes for den kommunale økonomi. Ældreminister Mette Kierkegaard (M) bliver nødt til at insistere på, at problemerne med et utilstrækkeligt antal plejeboliger skal løses nu, skriver Bjarne Hastrup.

Plejeboliggaranti

Viden til gavn

Hvad er plejeboliggarantien?

Plejeboliggarantien betyder, at ældre, der er visiteret til en plejebolig, skal have tilbudt boligen senest to måneder efter optagelse på en venteliste. Garantien gælder kun for ældre.

Kommunen kan opfylde plejeboliggarantien ved at anvise den ældre en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem.

Garantien gælder også, når den ældre ønsker en plejebolig i en anden kommune uden at ønske at bo et bestemt sted, og den ældre er visiteret til en plejebolig i tilflytningskommunen.

Visitation til plejehjem

Social-, Bolig- og
Ældreministeriet

Boliger til ældre

Personer, der ikke kan klare sig selv i eget hjem har mulighed for at få tilbudt en bolig, som bl.a. er indrettet særligt til personer med f.eks. nedsat funktionsevne.

Plejehjem, plejeboliger og friplejecentre

Anvisning til en plads på et plejehjem foretages af kommunen på baggrund af en konkret og individuel vurdering af din samlede situation.

Men kommunerne fastsætter selv visitationskriterier

Egedal kommune

Hvem kan få ydelsen?:	<p>Borgere med betydeligt og varigt nedsat funktionsniveau.</p> <p>Visitationen tager udgangspunkt i en individuel konkret vurdering af borgerens funktionsniveau og samlede helhedssituation, herunder en eller flere af følgende punkter:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ At alle muligheder for hjælp til personlig pleje og praktisk hjælp i hjemmet er udtømte.▪ At boligskiftet fremmer mulighederne for, at den hjælp der er behov for kan gives med størst mulig kvalitet og sikkerhed for borger, samt personale.▪ At borger har betydelig nedsat evne til at finde tryghed/overskue/orientere sig i egen bolig og sikre sin egenomsorg.
------------------------------	---

Faaborg-Midtfyn kommune

Du kan godkendes til en plejebolig, hvis:

- Du har behov for, at der er personale tilstede hele døgnet
- Du ikke er i stand til selv at tilkalde hjælp
- Dit hjælpebehov ikke er forudsigeligt
- Du er døende

Faxe kommune

Hvem kan få tildelt en bolig på et plejehjem?
<p>Ved ansøgning om plejebolig eller demens- og specialplejebolig vil det skulle vurderes, om du kan komme i betragtning ved en visitator. Nedenfor følger de kriterier, der vil danne grundlag for boligvisitationens vurdering. Den endelige afgørelse vil altid bero på en konkret og individuel vurdering.</p> <p>Kriterier for at komme i betragtning til plejehjem</p> <p>Det er en forudsætning for visitation til plejebolig, at du ikke kan få dækket dine støtte- og plejebehov på anden måde end i plejebolig. Du skal have et varigt og aktuelt behov samt være klar til at flytte, når tilbuddet kommer. Derudover skal nedenstående kriterier skal være opfyldt, for at du er berettiget til plejebolig:</p> <ul style="list-style-type: none">• Du har omfattende eller totale fysiske og/eller psykiske begrænsninger i hverdagen.• Du har behov for observation og/eller støtte døgnet rundt og har derfor behov for at være i umiddelbar nærhed af plejepersonale.• Andre muligheder for at blive boende i nuværende bolig skal, som hovedregel, være afprøvet f.eks. rådgivning, øget støtte i nuværende bolig, aflastning, dagcenter, hjælpemidler og velfærdsteknologi.

Helsingør kommune

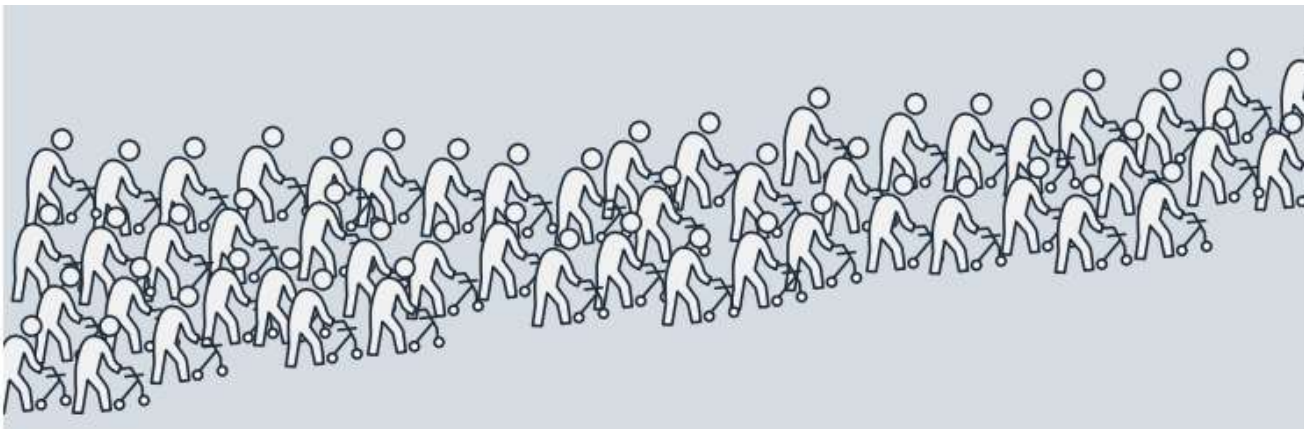
Kriterier for at få en plejebolig
<ul style="list-style-type: none">• Du har varigt nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne og har behov for hjælp og støtte hele døgnet.• Du er ikke afhjulpel med dagtilbud eller aflastning.• Du har behov for hjælp mere end otte gange i døgnet, eller du kan ikke være alene mellem besøgene. Eventuelle pårørende kan ikke varetage omsorgen mellem besøgene.

Udfordring: Flere ældre, færre boliger

Mørketal

- Kommunerne er ikke forpligtet til at registrere afslag
- Ældre bliver ”vendt i døren”

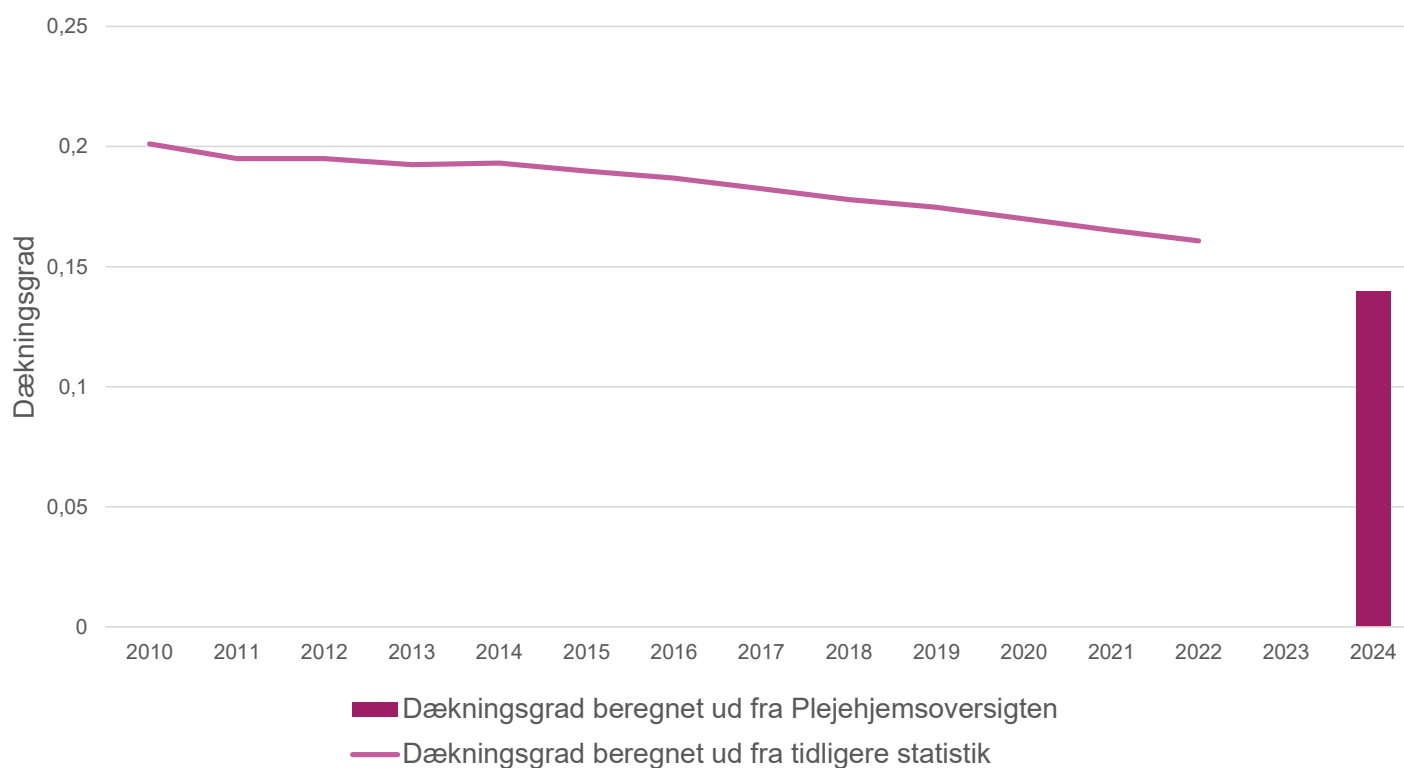
Men Birthe Holst har brug for hjælp. Endda i en sådan grad, at hun siden mandens død har ønsket at komme på plejehjem. Ifølge Birthe Holst og hendes datter har hun dog flere gange fået nej af visitatorer.

- Sidste gang havde vi printet og udfyldt en ansøgning, men vi fik at vide, at den ikke var det papir værd, den var skrevet på, fordi hun ikke er dårlig nok, siger datteren, Bodil Holst, til TV 2.

”Men det kræver altså, at ansøgningen bliver sendt. Det valgte Bodil og Birthe Holst ikke at gøre, da visitatoren ifølge familien sagde, at det ikke kunne betale sig”.

Dækningsgraden er faldende

DER ER 14 PLEJEHJEMSPLADSER PR. 100 80+ ÅRIG I 2024 PÅ LANDSPLAN. I 2010 VAR TALLET 20.

Kilde: Ældre Sagens beregninger baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik og Plejehjemsoversigten

Dækningsgrad

Dækningsgraden er et mål for kommunens plejeboligkapacitet.

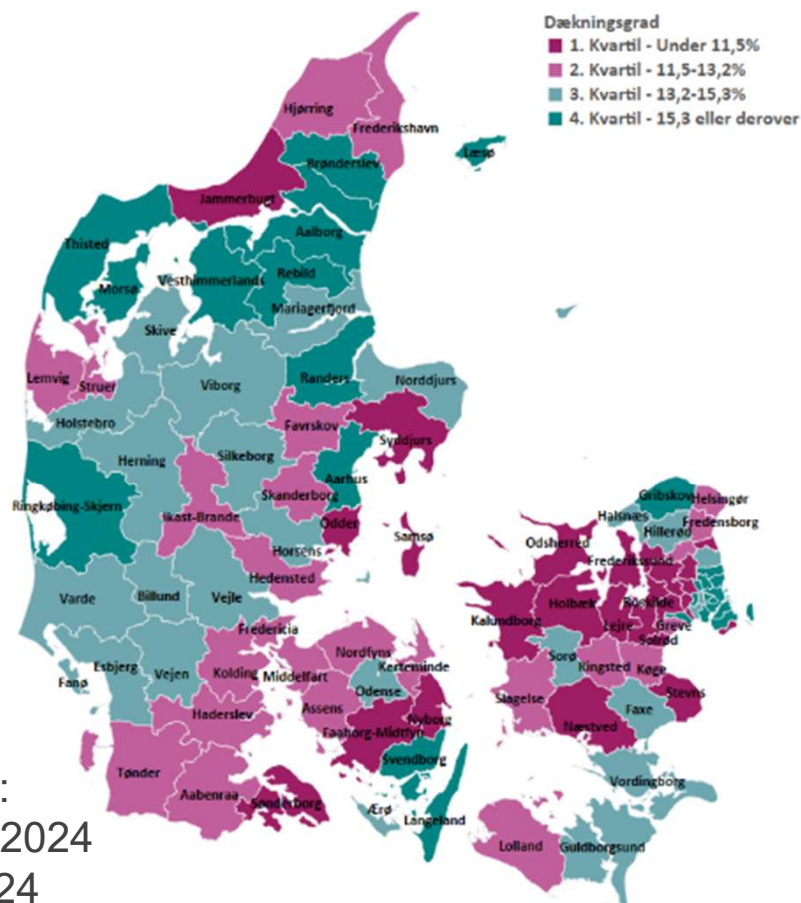
Dækningsgraden angiver andelen af 80+ årige i kommunen, som kan få en plejehjemsplads, hvis alle pladser anvises til 80+ årige.

Eksempel

Der bor **10.799** 80+ årige i Aalborg Kommune primo 2024, og kommunen har i alt **1.898** plejehjemspladser.

$$\begin{aligned} \text{Dækningsgrad} &= \\ 1.898 / 10.799 &= \\ 0,176 &= 17,6\% \end{aligned}$$

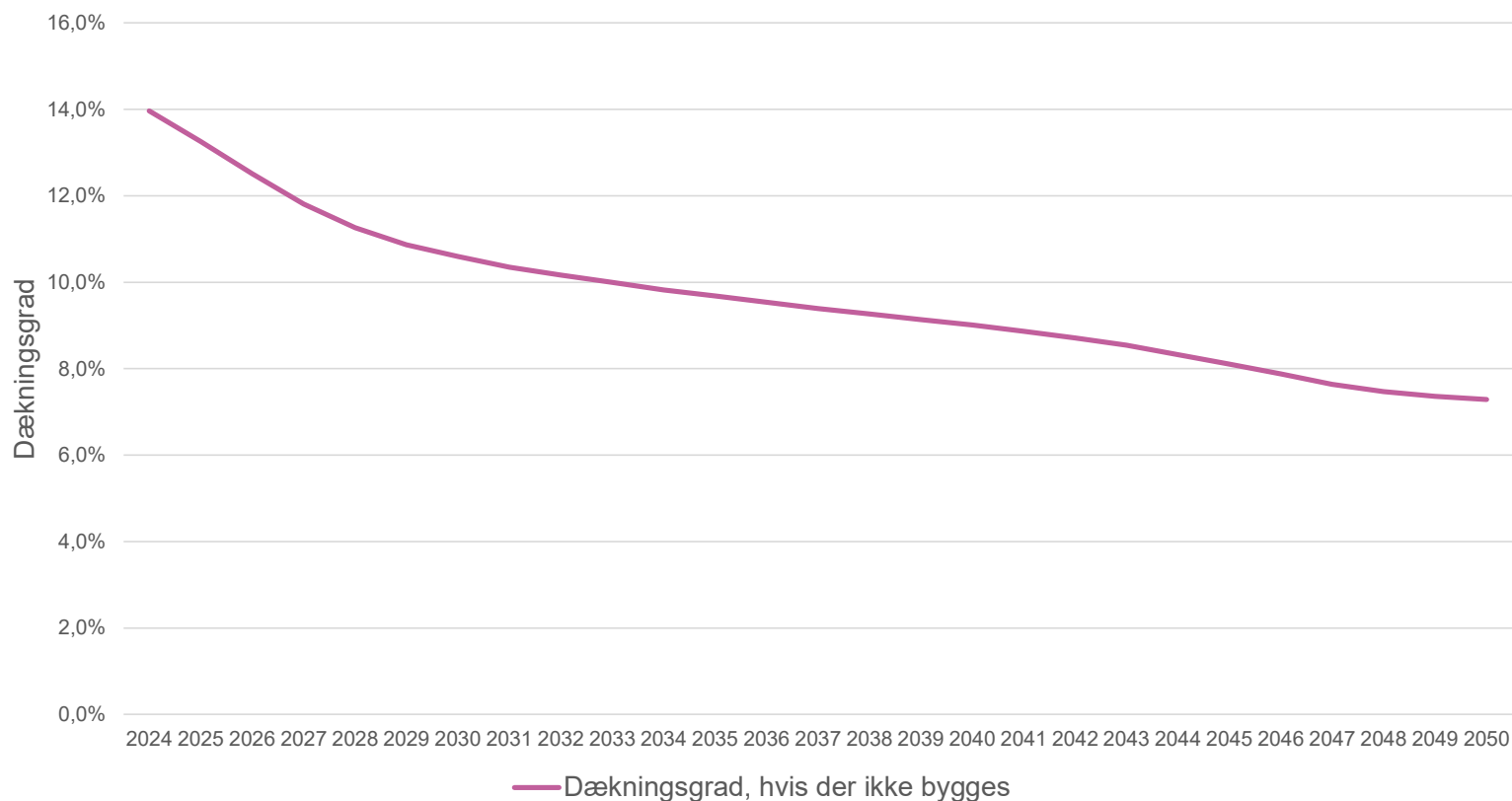
Stor forskel i dækningsgrad mellem kommuner

Tre nabokommuner:
Kalundborg: 7,8% i 2024
Slagelse: 9,2% i 2024
Sorø: 11,8% i 2024

Dækningsgraden falder yderligere, hvis der ikke bygges

UDVIKLING I DÆKNINGSGRAD, HVIS ANTALLET AF PLEJEHJEMSPLADSER ER UÆNDRET (SOM I 2024)

Kilde: Ældre Sagens beregninger baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik og Plejehjemsoversigten

De fire myter

”MYTER: ”VI HAR IKKE BRUG FOR FLERE PLEJEHJEMSPLADSER, FORDI...”

Myte 1

”VI HAR IKKE BRUG FOR FLERE PLEJEHJEMSPLADSER, FORDI...”

Svar på myte 1:

I sig selv er det måske korrekt, at ventelisterne ikke er blevet længere over tid. Men det siger ikke noget om behovet for plejehjemspladser. Ventelisterne er alene et udtryk for, hvor mange personer kommunen selv godkender. Derfor er det misvisende, når kommunen baserer sin kapacitet af plejehjemspladser ud fra længden på ventelisten.

Myte 2

”VI HAR IKKE BRUG FOR FLERE PLEJEHJEMSPLADSER, FORDI...”

Svar på myte 2:

Det er nok korrekt, at ingen raske og friske mennesker drømmer om at bo på plejehjem. Men det er ikke det samme som, at de ikke på et tidspunkt alligevel kan få behov for og ønske sig en plejehjemsplads. Så derfor kan der også med god grund stilles spørgsmålstegn til dette argument.

Peters far ville gerne bo på plejehjem

DR, 3. marts 2023

SYD- OG SØNDERJYLLAND

Peters 94-årige far måtte ikke få en plejehjemsplads: 'Han var bange for at dø alene'

Peter Thygesens 94-årige far var ensom og havde svært ved at klare sig i eget hjem. Alligevel vurderede kommunen, at han ikke var dårlig nok til en plads på et plejehjem.

Peter Thygesen sørgede i næsten et år for at hans far kunne komme på plejehjem i Haderslev. Da det endelig lykkedes, døde han et par uger senere. - Jeg håbede, at det ikke skete for andre. Man er magtesløs, siger Peter Thygesen. (Foto: © Hanna Højer, DR)

Fik ni timer på plejehjem før sin død

I december 2022 faldt Peter Thygesens far og blev indlagt på hospitalet.

Nu fik han den plejehjemsplads, som han længe havde ønsket sig. Men han nåede kun at tilbringe 9 timer på plejehjemmet, før han døde.

Myte 3

”VI HAR IKKE BRUG FOR FLERE PLEJEHJEMSPLADSER, FORDI...”

Svar på myte 3:

Det samme gælder begrebet ”sund aldring”. Det er korrekt at vi lever længere, og der forskning, som viser, at ældre i dag har en bedre funktionsevne end tidligere generationer ved samme alder. Men der er ikke noget der dokumenterer, at antallet af år, hvor vi har brug for pleje er faldet.

Tværtimod er der studier, der peger på, at vi lever i længere tid med kronisk sygdom. Så heller ikke dette er et retvisende argument for ikke at bygge flere plejehjemspladser.

Sund aldring

DET BETYDER IKKE, AT FÆRRE FÅR BRUG FOR EN PLEJEBOLIG I FREMTIDEN

- Flere nyere internationale studier viser, at ældre i dag har bedre fysisk og kognitivt funktionsniveau ved en given alder sammenlignet med tidligere generationer.
- Men det betyder ikke, at færre får brug for en plejehjemsplads i fremtiden:
 - Sund aldring målt på fysisk og kognitiv formåen betyder, at borgerne i gennemsnit vil være ældre end tidligere, før de har brug for en plejehjemsplads, men der er ikke dokumentation for, at en mindre andel vil få brug for en plejehjemsplads, eller at de vil have brug for den i kortere tid.
 - Vi kan heller ikke være sikre på, at den sunde aldring fortsætter.

Myte 4

Vi kæmper for, at:

- Politikerne på Christiansborg er med til at sikre, at der er ressourcer til at bygge plejehjem i kommunerne
- Politikerne i kommunerne prioriterer, at der bliver bygget det nødvendige antal plejehjem

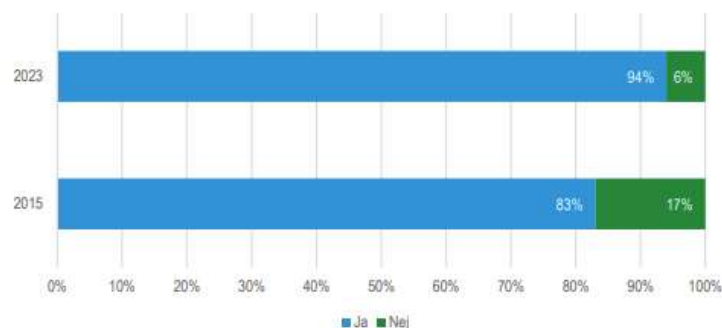

Situationen på Fyn

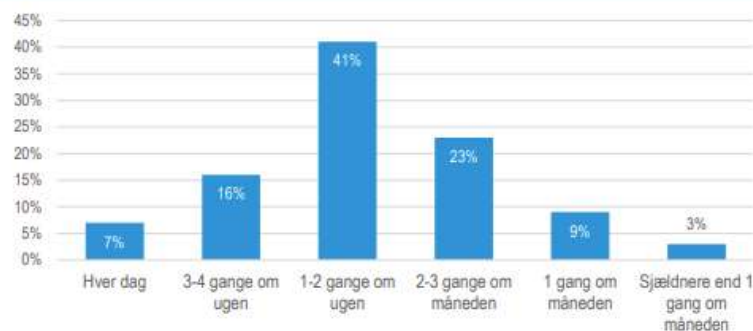
Pårørende hjælper mere og mere

Figur 2.1 Hjælper du et familiemedlem, der modtager hjemmehjælp?

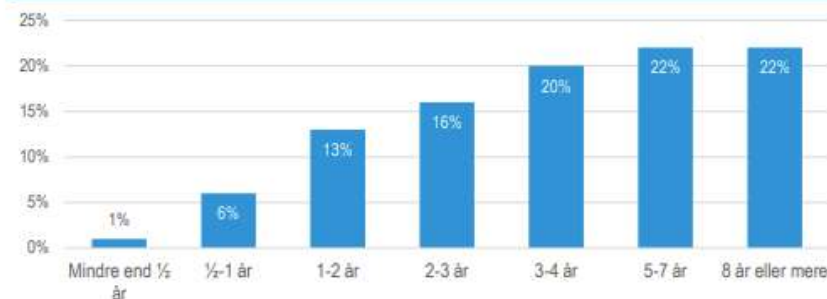
Base: Alle i populationen, der angiver, at have et familiemedlem, der modtager hjemmehjælp. 1.671 i 2023 og 1.105 i 2015.

Figur 3.1 Hvor ofte hjælper du?

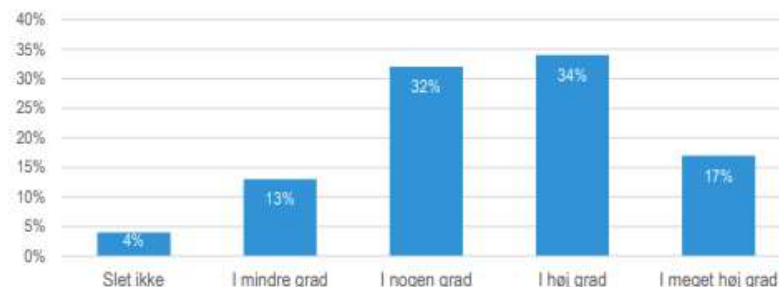
Base: 1.566. Alle der hjælper i 2023.

Figur 3.3 Hvor mange år har du indtil nu hjulpet?

Base: 1.566. Alle der hjælper i 2023.

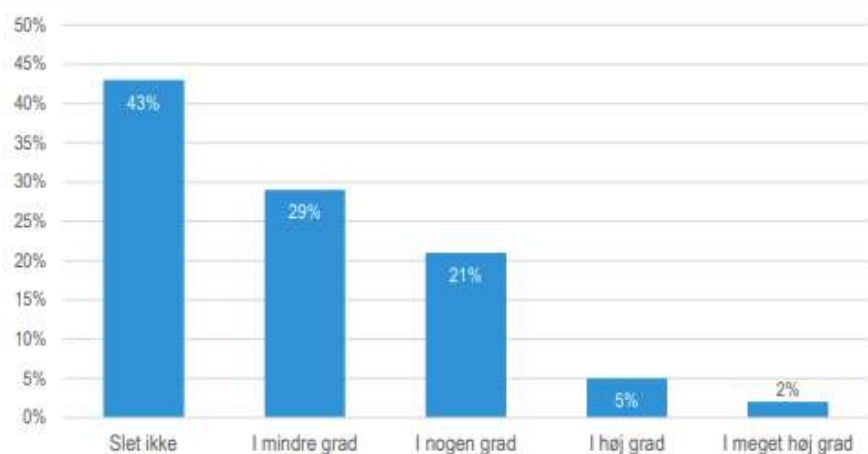
Figur 3.4 I hvilken grad oplever du, at dine opgaver som pårørende vokser med tiden?

Base: 1.566. Alle der hjælper i 2023. Bemærk, at spørgsmålet er nyt i 2023, hvorfor der ikke fremgår sammenligning med 2015.

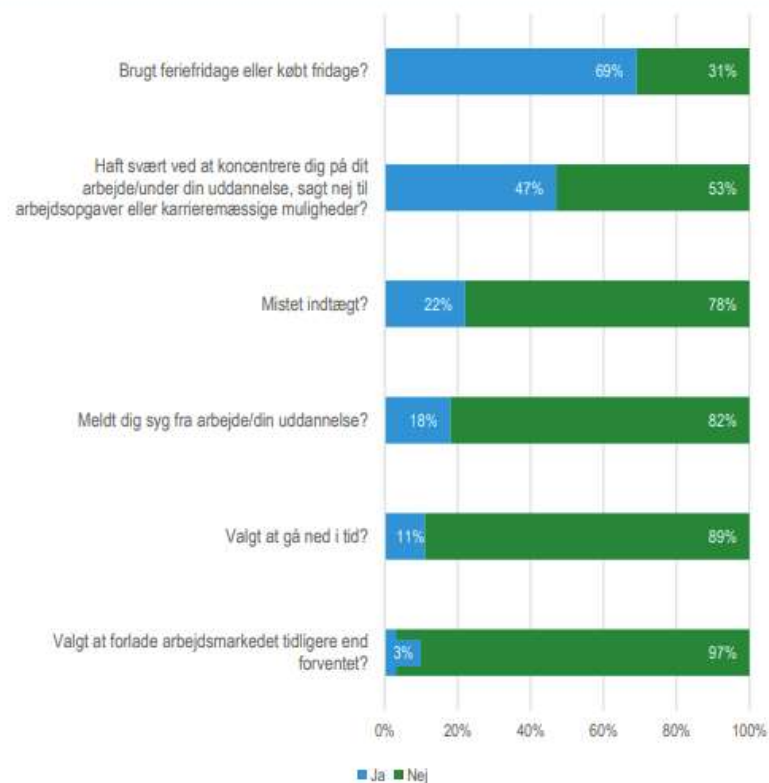
Beskæftigelsesmæssige påvirkninger

Figur 6.2 I hvilken grad har det påvirket din beskæftigelsesmæssige/uddannelsesmæssige situation, at du hjælper?

Base: 1.254. Alle der er i arbejde (fuldtid, deltid, selvstændig, flexjob) eller under uddannelse i 2023.

Figur 6.3 Har du på grund af omsorgsgaverne oplevet, at du har...:

Gruppedrøftelser

START MED AT VÆLGE EN DER KAN REFERERE TILBAGE TIL PLENUM

Start med en kort tænkepause på 2-3 minutter hvor I hver især overvejer svar på følgende spørgsmål:

- Hvad tager jeg med herfra temadagen tilbage til KOU/lokalafdelingerne?
- Hvad vil være det første jeg tager fat i og hvordan?

Del derefter jeres overvejelser i gruppen (35 minutter)

Skriv jeres vigtigste pointer ned på en planche (5 minutter)

Fælles opsamling:

Tilbagemeldinger fra grupperne (2 minutter fra hver gruppe).

De videre perspektiver

Kom godt hjem

